

76. rocznica powstania Armii Krajowej

*Nas nie stanie, lecz Ty nie zaginiesz,
Pieśń Cię weźmie, legenda przechowa.
Wichrem chwały w historię popłyniesz,
Armio Krajowa*

(Zbigniew Kabata ps. Bobo)

Naczelnego Wodza generała broni Władysława Sikorskiego z 14 lutego 1942 r. Związek Walki Zbrojnej został przemianowany na Armię Krajową, która stanowiła integralną część Polskich Sił Zbrojnych w okresie II wojny światowej.

Pamiętajmy (nie tylko przy okazji rocznicy) o żołnierzach AK oraz ich poświęceniu w walce o odzyskanie przez Polskę wolności.

Pamiętajmy o tych, którzy zginęli, ale również o tych, którzy przeżyli piekło wojny i okupacji, często także pobyt w komunistycznych więzieniach krajowych oraz sowieckich łagrach i odeszli już na wieczną wartę.

Nie zapominajmy także o tych, których wciąż mamy zaszczyt i przyjemność spotykać na uroczystościach rocznicowych, wykładach czy prelekcjach historycznych.

Zachęcamy Państwa do odwiedzania miejsc pamięci związanych z Armią Krajową.

Armia Krajowa – wybrane miejsca pamięci w obszarze działania łódzkiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej

Groby, pomniki, tablice na cmentarzach:

Cmentarz św. Rocha w Łodzi

- grób wojenny żołnierzy AK

Cmentarz parafialny w Łodzi – Łagiewnikach

- kwatera weteranów AK

Cmentarz Stary w Łodzi

- pomnik ku czci zamordowanych i poległych oficerów i żołnierzy AK Komendy Miasta Łódź

- grób gen. Franciszka Pfeiffera „Radwan”

Cmentarz pw. św. Wincentego („Doły”) w Łodzi

- grób gen. Aleksandra Arkuszyńskiego „Maja”

Cmentarz parafialny w Łodzi – Rudzie

- grób płk. dypl. Józefa Szostaka

Cmentarz parafialny w Ręcznie (pow. piotrkowski)

- grób gen. Stanisława Karlińskiego „Burzy”

Cmentarz parafialny w Piotrkowie Trybunalskim (ul. Partyzantów)

- grób dowódcy 25 pp AK mjr Rudolfa Majewskiego „Leśniak”

Cmentarz komunalny w Chojnacie (pow. skierniewicki, gm. Kowiesy)

- tablica upamiętniająca bohaterską śmierć druha Feliksa Pendelskiego 6 czerwca 1943 r.

Cmentarz parafialny w Bęczkowicach (gm. Łęki Szlacheckie, pow. piotrkowski)

- grób wojenny partyzantów AK (Tadeusz Domański „Wicher”, Medard Lewandowski „Zagłoba”, NN „Kogut”)

- grób wojenny uczestniczek (AK) powstania warszawskiego (Anna Miketta „Hanka”, Wiera Miketta)

Tablice, pomniki, izby pamięci:

ŁÓDŹ:

kościół p.w. Miłosierdzia Bożego (ul. K. K. Baczyńskiego 156)

- tablica upamiętniająca dziewczęta i chłopców z ziemi wileńskiej walczących w szeregach AK

kościół p.w. Św. Jerzego (ul. Św. Jerzego 9)

- tablica poświęcona żołnierzom Armii Krajowej inspektoratu lubelskiego i kieleckiego poległym w walce z Niemcami w latach 1941 – 1944

- tablica poświęcona Komendantom Okręgu Łódź Służby Zwycięstwu Polski, Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej: gen. Leopoldowi Okulickiemu, ppłk Stanisławowi Juszcakiewiczowi, płk Ludwikowi Czyżewskiemu, gen. Michałowi Stempkowskiemu oraz komendantom m. Łodzi ZWZ – AK: kpt. Józefowi Grabińskiemu, mjr Janowi Łosiowi, ppłk Józefowi Stolarskiemu

- tablica upamiętniająca aresztowanych, więzionych i skazanych na śmierć żołnierzy i oficerów pierwszych podziemnych formacji wojskowych włączonych w 1942 r. do Armii Krajowej

- tablica upamiętniająca zamęczonych w obozach, więzieniach i łagrach oraz zmarłych po trudach wojennych żołnierzy Armii Krajowej, ofiarnych mieszkańców Okręgu Nowogródzkiego i Okręgu Wileńskiego AK (Towarzysze Broni i Ziomkowie 1999)

kościół p.w. Św. Stanisława Kostki (ul. Piotrkowska 265 Bazylika Archikatedralna)

- tablica upamiętniająca poległych i pomordowanych żołnierzy Okręgu Łódź Armii Krajowej

kościół p.w. Najświętszego Serca Jezusowego (ul. Sienkiewicza 60)

- tablica upamiętniająca żołnierzy AK ziemi wileńskiej zgrupowania „Węgielnego” poległych w latach II wojny światowej między Dźwiną a Wilnem

kościół p.w. Zesłania Ducha Świętego (pl. Wolności 15/16)

- tablica upamiętniająca żołnierzy Armii Krajowej

kościół p.w. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus i Św. Jana Bosko (ul. S. Kopcińskiego 1/3)

- tablica upamiętniająca dowódców i żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego „Wiano” i Nowogrodzkiego „Nów” wiezionym w łagrach sowieckich

- tablica upamiętniająca poległych i zmarłych żołnierzy 4 Brygady AK „Narocz” Okręgu Wileńskiego i jej dowódcę kpt. Longina Wojciechowskiego „Ronina”

kościół p. w. Najświętszego Serca Jezusowego (ul. Retkińska 127)

- tablica upamiętniająca poległych w boju oraz zamordowanych w więzieniach i łagrach sowieckich żołnierzy 6 Wileńskiej Samodzielnej Brygady Partyzanckiej Armii Krajowej

kościół p. w. Św. Józefa Oblubieńca NMP (ul. Farna 12)

- tablica pamięci Komendanta Obwodu Ruda Okręgu Łódź Armii Krajowej kpt. Dionizego Sikorskiego „Zosika” i żołnierzy obwodu

PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

- klasztor oo. Bernardynów, ul. Słowackiego

sala Pamięci Żołnierzy AK

kamienica, ul. Słowackiego 1

- tablica upamiętniająca Stefana Roweckiego „Grota”, komendanta głównego ZWZ i AK, ur. w Piotrkowie

RADOMSKO

kościół św. Lamberta, ul. Narutowicza 2

- tablica upamiętniająca żołnierzy 27 i 74 pp AK walczących na ziemi radomszczańskej

- tablica upamiętniająca harcerzy Szarych Szeregów oraz żołnierzy Armii Krajowej

Muzeum Regionalne, ul. Narutowicza 1

- tablica upamiętniająca zdobycie przez żołnierzy Armii Krajowej pod dowództwem Stanisława Sojczyńskiego niemieckiego więzienia i uwolnienie 60 więźniów - w tym 41 akowców

WIELUŃ

kościół p.w. Św. Józefa, ul. Sienkiewicza 1

- tablica upamiętniająca oficerów Armii Krajowej, dowódcę Związku Odwetu i Kedywu w Okręgu Warszawa mjr. sap. Jerzego Lewińskiego „Chuchro” oraz hubalczyka, komendanta Związku Walki Zbrojnej i AK w Łodzi mjr. Józefa Grabińskiego „Pomiana”

ŁĘCZYCA

zamek królewski, ul. Zamkowa 1

- tablica upamiętniająca mieszkańców ziemi łęczyckiej walczących w szeregach Armii Krajowej

SKIERNIEWICE

kościół pw. św. Jakuba w Skierniewicach

- tablica upamiętniająca poległych, zamordowanych i zmarłych żołnierzy AK Obwodu Sroka (Skierniewice)

dom przy ul. Mszczonowskiej 139

- tablica upamiętniająca magazyn broni pozyskiwanej ze zrzutów lotniczych oraz kryjówkę wielu poszukiwanych przez Gestapo żołnierzy AK

PŁOCK

bazylika katedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, ul. Tumska

- tablica upamiętniająca żołnierzy AK obwodu płockiego i sierpeckiego

- tablica upamiętniająca żołnierzy AK – uczestników powstania warszawskiego oraz ks. S. Wyszynskiego „Radwana III” kapelana Grupy Kampinos

DRZEWICA

rynek

- pomnik upamiętniający m.in. żołnierzy 25 PP AK poległych i pomordowanych za wolną i niepodległą Polskę

cmentarz parafialny, ul. Cmentarna

- tablica na ścianie kaplicy nagrobnej baronów Reyskich upamiętniająca m.in. żołnierzy 25 pp AK poległych w czasie pacyfikacji Drzewicy 15 października 1944 r.

PARADYŻ

cmentarz parafialny, ul. Konecka

- kwatery wojenne 16 partyzantów AK z oddziału "Błysk" rozbitego przez Wermacht i żandarmerię niemiecką we wsi Łuby Sobieńskie w nocy z 8 na 9 maja 1944 r.

KOLUSZKI

park miejski

- obelisk poświęcony żołnierzom VI oddziału partyzanckiego AK dowodzonego przez por. Romualda Ziółkowskiego „Sama”

WRÓBLEW (gm. Wróblew, pow. sieradzki)

skwer obok placu zabaw

- Kamień z tablicą upamiętniającą księdza Apolinarego Leśniewskiego, kapelana wojskowego, kapelana Armii Krajowej Komendy Warszawa - Śródmieście

TRZEPNICA (gm. Łęki Szlacheckie, pow. piotrkowski)

sanktuarium na Pociesznej Górze

- kamień upamiętniający pierwszą walkę oddziału Armii Krajowej pod dowództwem Stanisława Karlińskiego „Burzy”

SŁOTWINY (gm. Koluszki, pow. łódzki wschodni)

- pomnik poświęcony poległym partyzantom z AK dowodzonego przez por. Romualda Ziółkowskiego „Sama”

TRESTA (gm. Tomaszów Mazowiecki, pow. tomaszowski)

- pomnik ku czci partyzantów 25 pp Armii Krajowej poległych w walce z Niemcami 15 maja 1944 r.

DOMASZNO (gm. Drzewica, powiat opoczyński)

- głaz z tablicą upamiętniającą m.in. walkę żołnierzy 6 kompanii 25 pp AK z niemieckim oddziałem wieś Żdżary 14 października 1944 r.

KLEW (gm. Żarnów, pow. opoczyński)

Diabla Góra (wzniesienie 285 m n.p.m.)

- pomnik na szczycie upamiętniający żołnierzy 25. Pp Armii Krajowej walczących podczas II wojny światowej na ziemi piotrkowsko-opoczyńskiej,

- pomnik u stóp wzniesienia upamiętniający walkę żołnierzy 25 pp AK z siłami niemieckimi którzy 16 sierpnia 1944 r.

BARKOWICE MOKRE (gm. Sulejów, pow. piotrkowski)

- pomnik upamiętniający sformowanie 25 pp AK

SOBIENI (gm. Białaczów, pow. opoczyński)

- pomnik upamiętniający walki oddziałów AK: 2 pp, 3 pp, 25 p, 72 pp

TURSKO (gm. Gołuchów, pow. pleszewski)

kościół pw. św. Andrzeja Apostoła

- tablica upamiętniająca działania żołnierzy AK Obwodu Pleszew-Tursko

KURZESZYN (pow. rawski, gm. Rawa Maz.)

- pomnik ku czci m.in. żołnierzy AK aresztowanych we wsi w 1943 r. i wywiezionym do KL Auschwitz

Piotrkowska Sala Pamięci jest miejscem, gdzie zgromadzono pamiątki z czasów okupacji, setki zbiorów dokumentujących działania podjęte na ziemi piotrkowskiej w obronie niepodległości kraju, szlaki bojowe, fotografie bohaterów, mundury.

Sala Pamięci Żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Łódź im. mjr Gaja, czyli Adama Trybusa Oficera AK, szefa Kedywu Okręgu AK Łódź powstała w stanie wojennym dzięki rodzinom i bliskim żołnierzy poległych z rozkazu okupanta. Dla zwiedzających otwarta jest niedziele i święta w godz. 11-13.

oprac. Bartosz Bijak, Anna Jóźwik, Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa Oddziału IPN w Łodzi

ODSZLI JAK LUDZIE
WOLNI, WALECZNI
I UFAJĄCY BOGU
PAMIĘTAJ O CHWALE
ICH DUCHA
W SZESZCZDZIESIĄTĄ ROCZNICĘ
AKCJI „BURZA”
ŻOŁNIERZOM ARMII KRAJOWEJ
KOLEDZY Z ŚWIATOWEGO
ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ
KOŁO „JODEŁA”-ŁÓDŹ
1944 - 2004